

Bestuurlijke Netwerkkkaart

Binnenvaart België

Binnenvaart België

Inclusief havens

Exclusief zeescheepvaart en Noordzee

Crisistypen	> (dreigende) verstoring van het scheepsvaartverkeer > scheepsongeval > gevolgen van een scheepsongeval voor milieu en scheepvaartverkeer > verstoring openbare orde > andere crises die verkeersmaatregelen of andere maatregelen op de binnenwateren vereisen
-------------	--

Bevoegd gezag	> schipper > federale politie > beheerder (agentschappen De Vlaamse Waterweg, Maritieme Dienstverlening en Kust) > havenkapitein > burgemeester of gouverneur > ministers mobiliteit van Brussels hoofdstedelijk gewest, Vlaams gewest en Waals gewest > minister van Openbare Werken België > minister Binnenlandse Zaken België
---------------	---

Soorten maatregelen	> eigen maatregelen schipper > rampenbestrijding algemeen > verkeersmaatregelen > maatregelen bij een obstakel in de vaarweg > maatregelen ten aanzien van havens, waaronder toelating en havenbeveiliging > vervoersnoodmaatregelen
---------------------	--

Beheer

- > Het waterwegbeheer bestaat uit verkeersgeleiding, ook wel nautisch beheer genoemd, en beheer van de infrastructuur, ook wel bakbeheer genoemd. In crisis gaat het hierbij vooral om het treffen van verkeersmaatregelen op het water bij een ongeval, bij hoog- of laagwater of bij een verontreiniging, en verder het opruimen van obstakels en wrakken.

beheerders

- > Het waterwegbeheer is de verantwoordelijkheid van de Gewesten.
- > In het Vlaams Gewest wordt het beheer uitgevoerd door agentschappen:
 - De Vlaamse Waterweg. Het is een Extern Verzelfstandigd Agentschap; ze vallen niet onder direct gezag van de minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport;

- het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust geleidt het scheepvaartverkeer van en naar de Vlaamse Havens (het nautisch beheer) en valt wel onder direct gezag van de minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Zo ook Afdeling Maritieme Toegang, die verantwoordelijk is voor het bakbeheer van alle maritieme toegangswegen tot de zeehavens van Antwerpen, Gent, Oostende en Zeebrugge.
- > In het Waals Gewest wordt het waterwegbeheer uitgeoefend door *Direction générale opérationnelle de la Mobilité et des Voies hydrauliques*.
- > In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt het beheer uitgevoerd door Haven Brussel.
- > Het nautisch beheer in het Scheldegebied wordt uitgeoefend door de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit (samenwerking tussen Nederland/RWS en Vlaams Gewest).
- Brandbestrijding;
- redding van opvarenden;
- vrijmaken vaarwater;
- voorkomen hinder scheepvaart.
- > De schipper mag hierbij afwijken van de geldende reglementen.
- > De beheerder treft bij (dreigende) ongevallen de nodige beheersmaatregelen (verkeer, milieu, vrijmaken vaarweg). De beheerder kan daartoe schippers de nodige bevelen geven
- > Op de Beneden-Zeeschelde en het kanaal Gent-Terneuzen kan ook de federale politie (scheepvaartpolitie) schippers de nodige bevelen geven ten behoeve van de veiligheid en de goede orde van de scheepvaart.
- > Opsporing en redding op de binnenwateren wordt uitgevoerd onder leiding van de brandweer onder gezag van de burgemeester.

Toezicht Vlaanderen

- > De minister van Openbare Werken en Mobiliteit van Vlaanderen kan geen bevelen geven aan de extern verzelfstandigde agentschappen de NV Scheepvaart en NV Waterwegen en Zeekanaal. Hij kan echter wel elke beslissing van het desbetreffende agentschap (in dit geval de waterwegbeheerder) die hij strijdig acht met het algemeen belang of wetten en regels vernietigen. De regeringsafgevaardigde van het agentschap kan de minister hiertoe verzoeken. Een verzoek heeft een direct schorsende werking.
- > Andere beheerders (agentschappen) vallen wel onder het direct gezag van de minister.

Ongeval

- > De schipper dient bij een (dreigend) ongeval zelf alle mogelijke maatregelen te treffen, met name:

Openbare orde

- > De schipper kan bemanning en opvarenden bevelen geven ten behoeve van de goede orde aan boord.
- > Het overheidsgezag over openbare ordehandhaving op het binnenwater ligt bij de burgemeester of gouverneur.

Buitenlandse schepen ('schepen onder vreemde vlag')

- > De Belgische staat is volledig soeverein ten aanzien van buitenlandse schepen, met uitzondering van buitenlandse staatsschepen (marine en andere schepen in eigendom van of in beheer bij een andere staat en uitsluitend gebruikt in dienst van die overheid voor andere dan handelsdoeleinden).
- > Buitenlandse staatsschepen dienen zich te houden aan de Belgische wetgeving, maar de tenuitvoerlegging daarvan is afhankelijk van toestemming van de vlaggestaat of een verzoek daartoe van de vlaggestaat.

Havens

- > Het overheidsgezag ligt bij de gemeente.
- > De havenkapitein-commandant voert in de haven de politie- en beheertaken uit. De commandant kan schippers daarbij de nodige bevelen geven ter handhaving van de openbare orde en veiligheid, ter regeling van het scheepvaartverkeer en ter bescherming van het milieu en van de veiligheid van het havengebied.
- > De havenkapitein-commandant kan tevens opvorderen.
- > De exploitant is verantwoordelijk voor de beveiliging van de haven.
- > De minister van Binnenlandse Zaken van België kan vanwege een terroristische of andere dreiging extra structurele of incidentele beschermingsmaatregelen nemen. Voor de handhaving van de openbare orde kan de burgemeester ook beschermingsmaatregelen nemen, zo lang die niet in strijd zijn met de maatregelen van de minister. De beschermingsmaatregelen worden uitgevoerd door de politie.

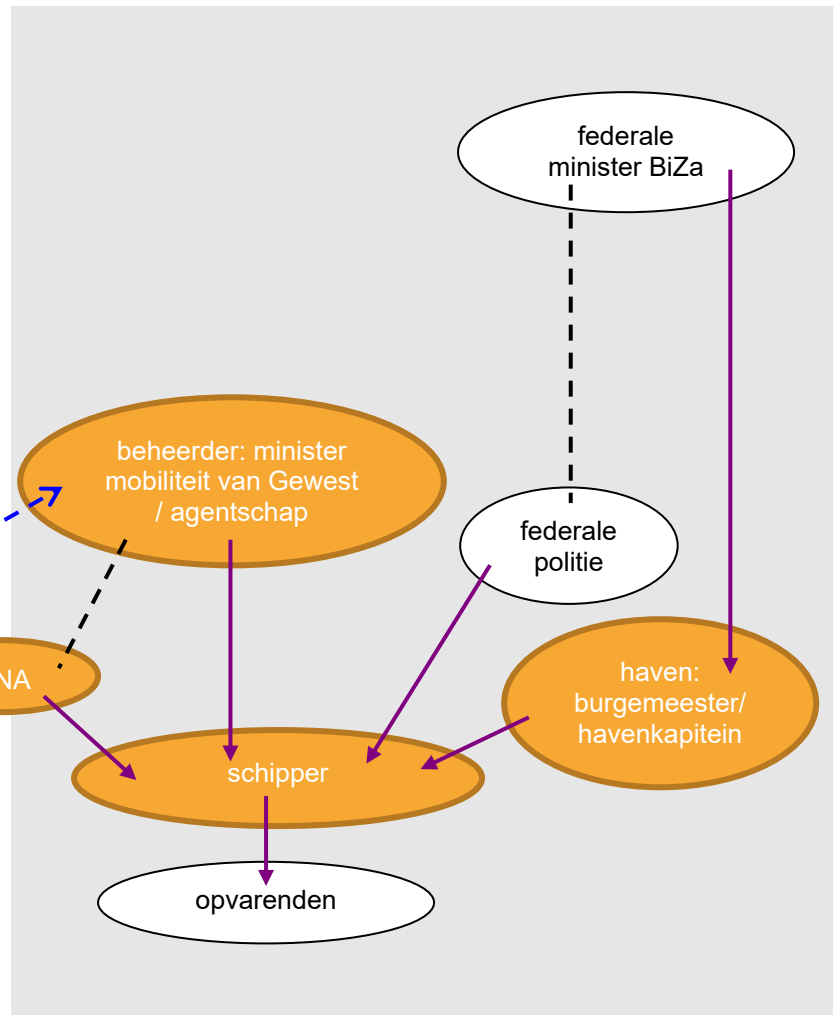
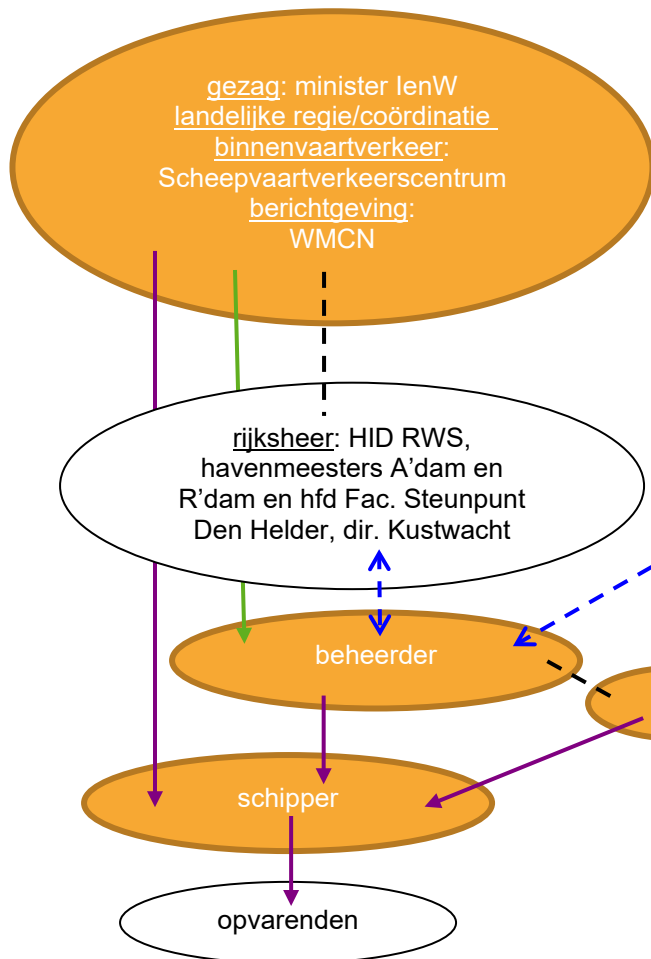
Bilaterale afstemming België-Nederland

- > Op de gemeenschappelijke Maas kunnen de beheerders van beide landen ter verzekering van de veiligheid of de goede orde van de scheepvaart schippers de nodige bevelen geven. Zij zijn gemachtigd om zich hierbij te begeven op het grondgebied van het andere land.
- > De beheerders van beide landen op de gemeenschappelijke Maas geven elkaar informatie over stremmingen.
- > Het nautisch beheer in het Scheldegebied wordt gezamenlijk uitgevoerd door Nederland en het Vlaams Gewest. De daarvoor opgerichte Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit (GNA) treft bij (dreigende) ongevallen de nodige beheersmaatregelen (verkeer, milieu, vrijmaken vaarweg). De GNA kan daartoe schippers de nodige bevelen geven.
- > De GNA informeert en adviseert bij ongevallen met gevolgen voor landzijde de desbetreffende bevoegde instanties voor de ongevallen- en rampenbestrijding in België en/of Nederland.

Binnenvaart Nederland

Binnenvaart België

inclusief havens

- - -> Informatie en afstemming
- - - Interne lijnen
- Maatregelen jegens bevolking/bedrijven
- Bestuurlijk toezicht, tevens onderlinge informatie

BiZa Binnenlandse Zaken
 GNA Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit Scheldegebied
 HID Hoofdingenieur-directeur
 RWS Rijkswaterstaat
 WMCN Watermanagementcentrum Nederland

NB 1. In dit schema zijn de functie van rijksheer en het nautisch beheer in Nederland gescheiden. Beide kunnen echter organisatorisch samenvallen. Overigens handelt de HID RWS namens de minister, formeel is de minister zelf beheerder.

NB 2. Voor het doen van internationale meldingen van incidenten met waterverontreiniging tot gevolg, zie de *bestuurlijke netwerkkaart oppervlaktewater en waterkering*.